

Neziskovky nemají k daním co říci?

Marie Hladká, Centrum pro výzkum neziskového sektoru

Systém zdaňování zaujímá ve společnosti klíčovou pozici pro fungování všech ekonomických subjektů, neziskové organizace nevyjímaje. V průběhu 90. let docházelo v oblasti zdaňování neziskových organizací k postupným změnám, byly to však změny nesystematické a účelové, jejichž výsledkem je systém plný nedostatků a problematických ustanovení. Navrhnout nový, efektivnější koncept zdaňování by mělo být úkolem právě samotných neziskových organizací. Aby se tohoto úkolu zhostily zodpovědně, musí si nejprve ujasnit a zodpovědět některé základní koncepční otázky. Mají vůbec organizace, které nejsou založeny za účelem vytváření zisku, být zdaňovány? Pokud ano, co má být zdaňováno a jak? Mají mít neziskové organizace oproti jiným ekonomickým subjektům daňové úlevy a výhody? Pokud ano, mají je mít všechny neziskové organizace nebo jen některé? A které? Mají být zvýhodněni dárci neziskových organizací? Jak?

Příležitost zamyslet se nad těmito otázkami dostala veřejnost, a tudíž i neziskový sektor, na počátku loňského roku, a to díky záměru vlády připravit reformu celého daňového systému České republiky. Ministr financí Bohuslav Sobotka zřídil k přípravě reformy expertní skupinu a 3. 1. 2006 vyhlásilo Ministerstvo financí veřejnou diskusi, jejímž prostřednictvím měly být získány podmínky pro vypracování prvních věcných záměrů nové daňové soustavy. V této veřejné diskusi, která přinesla řadu připomínek, návrhů a námětů od odborné i laické veřejnosti, se však prakticky nikdo problematikou zdaňování neziskových organizací nezabýval. I když jsme na diskusi upozorňovali na svých webových stránkách i na všech hlavních portálech neziskového sektoru, kromě našeho vlastního návrhu systému zdaňování neziskových organizací obdrželo ministerstvo pouze jednu připomínku z prostředí neziskových organizací. Není proto divu, že se problematika zdaňování neziskových organizací ve výstupním materiálu expertní skupiny z června 2006 vůbec neobjevila.

Ve snaze rozpoutat o tomto důležitém tématu v neziskovém sektoru veřejnou debatu, iniciovalo Centrum pro výzkum neziskového sektoru (CVNS) v říjnu 2006 na svých internetových stránkách moderovanou diskusi s názvem Zdaňování příjmů a majetku neziskových organizací. Cílem této diskuse mělo být společně se zamyslet nad postavením neziskových organizací v daňovém systému České republiky a nad hlavními principy jejich zdaňování. Přestože byla k diskusi vyzvána jak odborná tak laická veřejnost a přestože jsme výzvu k diskusi několikrát opakovali, obdrželo CVNS po třech měsících pouze dva příspěvky.

Naskytly se dvě příležitosti. Dvě možnosti vyjádřit svá stanoviska a veřejně diskutovat o něčem, co je pro existenci a rozvoj neziskového sektoru zásadně důležité. Neziskovky však mlčí. Nemají zájem? Nemají čas? Nemají k tématu co říci? Nebo jim vyhovuje současný stav? Odpoví nám někdo?

Návrh CVNS na úpravu zdaňování příjmů neziskových organizací a diskusi na toto téma najdou zájemci na stránkách www.e-cvns.cz